

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ถ้าสังคมใดขาดการศึกษา สังคมนั้นก็จะมีแต่ความด้าหลัง ดังนั้นการจัดการศึกษาให้กับประชาชนจึงถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของรัฐ เพื่อส่งเสริมบุคคลให้มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัตินับเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยรัฐได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของรัฐไว้ตามมาตรา 81 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 18)

ประเทศไทยตามแนวชายแดนถือเป็นพื้นที่ทุรกันดารหรือห่างไกลคมนาคมส่วนใหญ่ มักมีปัญหาด้านความมั่นคงและประชาชนมักจะมีปัญหาด้านคุณภาพชีวิตในเกือบทุกเรื่องจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวมักจะมีปัญหาด้านความปลอดภัย และการคมนาคม ทำให้หน่วยงานปกติของรัฐไม่สามารถเข้าไปทำการพัฒนาได้ ตำรวจตระเวนชายแดนมีคุณลักษณะเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความปลอดภัยและการคมนาคมจึงเข้าไปดำเนินการแทน โดยใช้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (40 ปี โรงเรียน ดชค. 2539 : 35)

การให้การศึกษาแก่เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ไกลคมนาคมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยทำให้เยาวชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ไกลคมนาคม มีโอกาสได้รับการศึกษาถึงภาคบังคับ และผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปสามารถไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ในถิ่นทุรกันดาร ไกลคมนาคม ประชาชนมักจะมีปัญหาด้านคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานในเกือบทุกเรื่อง การให้การศึกษาเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการแก้ปัญหา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงต้องทำการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เยาวชน และชุมชนควบคู่ไปกับการให้การศึกษาด้วย

การพัฒนาตัวบุคคลที่เป็นเด็กนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้ยึดหลักการพัฒนาตามพระราชดำรัสของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนี้ ลำดับแรก ให้พัฒนาสุขภาพอนามัย ให้เด็กมีการเจริญเติบโตตามเกณฑ์ มีพัฒนาการตามวัย มีสุขภาพแข็งแรง รู้จักดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง ลำดับที่สอง ให้พัฒนาภูมิปัญญา ในระดับที่อ่านออกเขียนได้ คิดเป็น เมื่อจบจากโรงเรียนไปแล้ว สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างปกติสุข ลำดับที่สาม ให้พัฒนาภูมิรู้ สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ เพื่อให้สามารถไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นผู้จุดประกายแสงสว่างแก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทรงเมตตาและทรงอุปถัมภ์เป็นเบื้องต้น ต่อมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้ขยายแสงสว่างแห่งดวงประทีปให้โดดเด่นจนสังคมมองเห็น พระองค์เสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดาร ได้ทรงทราบว่าเยาวชนในชนบทส่วนใหญ่ประสบปัญหาทุพโภชนาการ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งมีผลเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาด้านการศึกษา เพราะเมื่อเด็กและเยาวชนสุขภาพไม่ดี ก็ไม่สามารถจะรับการศึกษาได้ดี ทรงตระหนักถึงคุณค่าของเยาวชนว่าจะต้องได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 36)

โครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 8 โครงการ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนและชุมชน อันได้แก่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการฝึกอาชีพ

โครงการส่งเสริมสหกรณ์ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการส่งเสริมโภชนาการ และสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคง โดยเฉพาะตามแนวชายแดนของประเทศไทย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งครูส่วนใหญ่เป็นข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน จึงต้องมีหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยขึ้นในพื้นที่ซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียนด้วย

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุดและผลการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน การกิจหลักของโรงเรียนคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสุขภาพอนามัยที่ดีของผู้เรียน เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเจริญและความมั่นคงของชาติ เพราะเหตุที่ว่าประชาชนส่วนใหญ่สิ้นสุดการศึกษาในระบบ โรงเรียนในระดับการศึกษานี้ ถ้าการจัดการศึกษาระดับศึกษามีคุณภาพก็หมายถึงประชากรส่วนใหญ่มีคุณภาพด้วย ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญและกระจายอยู่ทุกส่วนของประเทศ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในโรงเรียน ผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ จึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ

ผู้บริหารโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น อย่างน้อยต้องมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน นั่นคือ มีความรู้ในหลักการบริหารและกระบวนการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง พร้อมทั้งจะดำเนินการด้วยความสำนึกและเต็มใจ มีความสามารถในการวางแผนบริหารงานโรงเรียนให้สอดคล้องกับงานและกระบวนการบริหาร มีความสามารถในการควบคุมกำกับ ติดตามและนิเทศ ตลอดจนประเมินผลงานของโรงเรียน สามารถดำเนินการบริหารยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีในตัวของนักเรียน เช่น มีความรับผิดชอบ มีวินัย ใฝ่หาความรู้ และมีความซื่อสัตย์ ประหยัดในการใช้จ่าย เป็นต้น ตลอดจนนักเรียนมีสุขภาพอนามัยดี นั่นคือ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ดีทั้งด้านการวางแผนด้านการตัดสินใจ ด้านการประสานงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการควบคุม กำกับ นิเทศและประเมินผล ซึ่งเป็น

พฤติกรรมกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนได้ และส่งผลให้การพัฒนาคอนมีปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 20)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครพนม จังหวัดสกลนคร และจังหวัดมุกดาหาร มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดจำนวน 8 แห่ง และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24 ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดจำนวน 14 แห่ง รวม 22 แห่ง สภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในทั้งสองสังกัดนี้มีความแตกต่างกันออกไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์และสภาพวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชุมชนที่แวดล้อมโรงเรียนนั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ครูที่ทำการสอน ผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดนที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละพื้นที่ คงจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องของความต้องการในการจัดการศึกษา และความต้องการในเรื่องของบุคลากรในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะผู้ที่จะมาทำหน้าที่ครูใหญ่หรือผู้บริหารโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ พนิดา ศรีธรรมมา (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างกัน โดยศึกษาจาก ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้นำชุมชน เมื่อพิจารณาประเด็นสภาพและปัญหาที่แตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างระหว่างภูมิภาคในด้านการบริการสุขภาพ และการจัดอาหารกลางวัน สหกรณ์การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา สภาพทางการศึกษาด้านธุรการและการเงิน มีความแตกต่างระหว่างภูมิภาคในด้านเรือนเพาะชำ ถึงประปา สนาม ที่พักผ่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ความแตกต่างเหล่านี้มีผลต่อทำให้มีความต้องการบุคลากรหรือผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

จากสภาพความสำคัญและจำเป็นของการจัดการศึกษาในท้องที่ห่างไกลกันดารขาดแคลน และภารกิจอันสำคัญให้การให้ทั้งการศึกษาและคุณภาพชีวิตในทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กันของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งจะอาศัยปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ประกอบกับการศึกษาวิจัยของ อุมาพร บุญญาวิโรจน์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่

ฟังประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 และมีข้อค้นพบว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนทุกคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก และในภาพรวมของเขตการศึกษา 2 ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเกิดปัญหาที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษาและครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะเป็นอย่างไร และกลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มนี้ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านสถานภาพและหน้าที่ในการปฏิบัติ จึงอาจจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงมีข้อสงสัยในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะศึกษาเรื่องนี้เพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษา และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษา และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 โดยรวมและรายด้าน
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษา และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษา และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 6 - 48) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2536 : 6 - 57) นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543 : 55-81) ฉันทนา จันทร์บรรจง (2542 : 3-26, 73-82) และปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (40 ปี โรงเรียน ศชค. 2539 : 3) แล้วผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิด 7 ด้านดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร
2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
3. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
4. คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ
5. คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม
6. คุณลักษณะด้านการประสานงาน
7. คุณลักษณะด้านบทบาทตามปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ขอบเขตการวิจัย
 Rajabhat Mahasarakham University

1. ขอบข่ายเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 ตามกรอบแนวคิด 7 ด้านดังนี้

- 1.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร
- 1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- 1.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ
- 1.5 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.6 คุณลักษณะด้านการประสานงาน
- 1.7 คุณลักษณะด้านบทบาทตามปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. ประชากร มีจำนวนทั้งสิ้น 397 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดนจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 จำนวน 28 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 198 คน และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 171 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) มีจำนวนทั้งสิ้น 195 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดนจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 จำนวน 14 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 97 คน และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 84 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ส่วน คือ

4.1.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็น

4.1.1.1 ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน

4.1.1.2 กรรมการสถานศึกษา

4.1.1.3 ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

4.1.2 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่

4.1.2.1 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23

4.1.2.2 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 24

4.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 7 ด้าน คือ

4.2.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

4.2.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

4.2.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

4.2.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ

4.2.5 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4.2.6 คุณลักษณะด้านการประสานงาน

4.2.7 คุณลักษณะด้านบทบาทตามปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน กรรมการสถานศึกษา และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 ซึ่งสามารถวัดได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะและท่าทีที่ปรากฏให้เห็นและเป็นที่พึงประสงค์หรือเป็นที่ต้องการของผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งจำแนกออกได้ 7 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมด้านการประสานงาน และด้านบทบาทตามปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ มีความรู้และทักษะในการบริหาร ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร มีการควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินมาพัฒนางาน ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพประกอบการตัดสินใจ มีความสามารถทางด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ทันสมัย ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ มีพฤติกรรมเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ มีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว และกล้าหาญ มีความศรัทธาต่อหน้าที่ สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน เยือกเย็น สุขุม รอบคอบ เปิดเผยและจริงใจ มีบุคลิกภาพดี

2.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ ยิ้มแย้ม แจ่มใส ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงาน มีการวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ให้ผู้บังคับบัญชาพบได้ง่าย ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน

2.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ ความสามารถในการตัดสินใจ ความเฉลียวฉลาด ไหวพริบดี ความสามารถในการจูงใจผู้ร่วมงาน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความพยายาม มานะอดทน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความมั่นคงทางด้านครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ

2.5 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ การใช้หลักคุณธรรมพรหมวิหารธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต การประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม การรู้จักให้อภัย ไม่มีจิตใจอาฆาตพยาบาท ความประหยัด มัธยัสถ์ อุดม ความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน

2.6 คุณลักษณะด้านการประสานงาน หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ ความสามารถประสานงานและประสานคน ความมีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ความโอบอ้อมอารี เสียสละ ความเป็นคนหนักแน่นไม่หุบเขา ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนมีความจริงใจ บุคลิกกล้ายอมรับผิดเมื่อตนเองกระทำไม่ถูกต้อง ความมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือศรัทธา

2.7 คุณลักษณะด้านบทบาทตามปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาตามบทบาทดังนี้ เป็นผู้สำนึกในคุณค่าภูมิปัญญาไทย ความสามารถในการพัฒนาภูมิปัญญา ความสามารถทางด้านการเกษตร ความทุ่มเท เสียสละ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ศักยภาพในการบริหารจัดการ ป้องกันการทำลายและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประสิทธิภาพในการสร้างความสงบเรียบร้อย ประสิทธิภาพในงานด้านการข่าว

3. ผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติหน้าที่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24

4. ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 ประกอบด้วย ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24 ผู้บังคับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 232 และ 242 และครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 22 แห่ง

5. กรรมการสถานศึกษา หมายถึง กรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24

6. ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติหน้าที่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24

7. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 และ 24

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่ถึงประสงค์ทางการบริหารของตนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. ใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้รับผิดชอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในการที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University